تبعات افشای اسناد پنتاگون؛ ابعاد گسترده‌تری می‌یابد

از نبرد تمام‌عیار اطلاعاتی تا تغییر طرح‌های نظامی اوکراین

فرشاد گلزاری

آغاز هر جنگ یا رویارویی نظامی در هر نقطه‌ای از جهان درون خود رمز و رازهایی به همراه دارد. بخشی از این اسرار به پشت پرده سیاست مربوط هستند و سال‌ها بعد زمانی که افشا می‌شوند نشان می‌دهند که چگونه سیاسیون به روش‌های گوناگون درصدد تقسیم یا تثبیت منافع جمعی یا گروهی بوده‌اند بخش دیگری از این اسرار نیز که اسناد و انواع و اقسام اطلاعات خام یا تحلیل شده را دربرمی‌گیرد، از آن دسته سندهایی است که افشای آن برای عموم جذابیت زیادی دارد و حتی می‌تواند طی چند دهه مورد استناد دانشگاه‌ها، مطبوعات و تحلیلگران قرار بگیرد. اساساً بحث افشای اسناد با طبقه‌بندی سری یا محرمانه مدلی از جنگ اطلاعاتی است که برخی بدان نبرد اطلاعاتی هم می‌گویند. از هنگامی که اصطلاح نبرد اطلاعاتی مورد استفاده قرار گرفت تا به امروز تأکید بیش‌تر بر فن‌آوری اطلاعات شده و متخصصان این علم به همراه اطلاع‌رسان‌ها، استراتژیست‌های علوم نظامی و متخصصان روابط بین‌المللی بر آن کار کردند. در ارتباط با نبرد اطلاعاتی چنین استنباط می‌شود که این اصطلاح از سوی پژوهشگران علوم نظامی تنها در چارچوب نظام‌های اطلاعاتی مورد توجه قرار گرفته و صرفاً به این نکته اهمیت داده شده، اما بحث نبرد اطلاعاتی حالا در بسیاری از زمینه‌ها مورد استفاده دولت‌ها و به خصوص سرویس‌های امنیتی و اطلاعاتی قرار می‌گیرد. به عنوان مثال در قضیه ۱۱ سپتامبر، دستگاه اطلاعاتی ایالات متحده و کشورهای عضو ناتو به صورت مشترک به این سمت رفتند تا با افشای آشکار برخی اطلاعات طبقه‌بندی شده اذهان عمومی را به این سمت ببرند که اگرچه بذر تروریسم در افغانستان کاشته شده است اما محصول آن در عراق به بار خواهد نشست و همین تفسیر هابه انضمام ایفای نقش رسانه‌ها، مقدماتی شد برای حمله آمریکا به عراق بدون اخذ مجوز از شورای امنیت سازمان ملل متحد. در زمانه کنونی و به خصوص در جنگی که حالا آثار مختلف آن تمام دنیا را دربر گرفته است هم این مدل از نبرد اطلاعاتی به وضوح قابل رویت است. جنگ اوکراین به عنوان یکی از پیچیده‌ترین و پرهزینه‌ترین جنگ‌های قرن بیست و یکم حالا به نقطه‌ای رسیده که صرفاً مسائل نظامی و سیاسی در آن حرف اصل را نمی‌زنند، بلکه به نظر می‌رسد طرفین اصلی این مناقشه یعنی ایالات متحده و روسیه به دنبال آن هستند تا علاوه بر تامین منافع خود در زمین اوکراین، دیگری را هم وارد یک دور باطل از هزینه‌های متعدد کنند. در این میان مسکو که در جنگ سرد بدترین ضربه‌های اطلاعاتی را به بریتانیا و سپس ایالات متحده زده است، به دنبال این سناریو رفته که بتواند در شرایط کنونی هم ابتدا واشنگتن را مورد ضربه‌های اطلاعاتی قرار دهد و سپس شرکای آن در ناتو را به سمت و سویی جهت دهد که در نهایت تضییع منافع آنها دلیلی نداشته باشد جز بی‌تدبیری آمریکایی‌ها در عرصه نبرد اوکراین.

طبق گزارش روزنامه اورشلیم پست، در یکی از اسناد افشا شده پنتاگون، سناریویی در ارزیابی آمریکا درباره کمک‌های نظامی اسرائیل به اوکراین مطرح شده که واشنگتن در آن برای مجاب کردن این رژیم به ارسال این کمک‌ها به اوکراین، با خواسته‌های تل‌آویو در زمینه اقدام علیه ایران همراهی می‌کند

اسناد پنتاگون افشا شد، چرا؟

اخیراً مقام‌های ارشد دولت بایدن به نیویورک تایمز گفته‌اند که برنامه‌های محرمانه آمریکا و ناتو برای تامین کمک به اوکراین پیش از حمله احتمالی این کشور علیه روسیه در رسانه‌های اجتماعی فاش شده و همین مساله به تحقیقات فوری از سوی پنتاگون برای بررسی این مساله منجر شده است. اگرچه نیویورک تایمز گزارش اخیر خود را پس از اخذ تایید از سوی مقامات کاخ سفید منتشر کرد، اما نمودارهای تحویل تسلیحات پیش‌بینی شده، قدرت نیروها و گردان‌ها و سایر جزئیات مرتبط با ضدحمله بهاری برنامه‌ریزی شده اوکراین علیه نیروهای روسی در این اسناد مشخص شده است. تحلیلگران نظامی گفته‌اند که این سند که همراه با تصاویرش در رسانه‌های اجتماعی توئیتر و تلگرام منتشر شده نشان‌دهنده سند اصلاح شده‌ای است که برخی افراد از آن به عنوان کارزار ارسال اطلاعات نادرست استفاده می‌کنند. برخی معتقدند این تغییرات در تخمین آمریکایی‌ها از تلفات جنگ اوکراین و سربازان کشته شده روسیه اغراق می‌کند اما با این حال، چنین افشاگری یک نقض بزرگ اطلاعاتی است که می‌تواند پیامدهای قابل توجهی در جنگ اوکراین داشته باشد. در این میان معاون سخنگوی پنتاگون به نیویورک تایمز گفته که آنها از گزارش‌های رسانه‌های اجتماعی آگاه هستند و وزارت امور خارجه در حال بررسی این موضوع است، اما واقعیت این است که آنچه توسط رسانه‌های مختلف جهان در مورد این اسناد در حال انتشار است، عملاً یک حکایت مشخص از درون اسنادی است که سرقت آن «فعلاً و به اذعان واشنگتن» توسط روسیه انجام شده است. در این میان دیمیتری پسکوف، سخنگوی کرملین در رابطه با فاش شدن اسناد اطلاعاتی آمریکا در فضای اینترنت به خبرنگاران گفت که نمی‌توانم نسبت به این مسئله اظهار نظر کنم، زیرا گرایشی وجود دارد که همیشه روسیه را مقصر این مسائل می‌داند اما این یک بیماری شایع است و هیچ چیز برای اظهار نظر باقی نمی‌ماند. این سخنان به نوعی تبرئه کردن روسیه از ماجرای سرقت داده‌های مذکور است که در همان چارچوب نبرد یا جنگ اطلاعاتی قرار دارد؛ اما نگاهی به این اسناد نشان می‌دهد که روسیه تا حد زیادی پیروز این نبرد اطلاعاتی و رسانه‌ای بوده است. روز گذشته (دوشنبه) یک منبع نزدیک به ولودیمیر زلنسکی، رئیس جمهوری اوکراین به شبکه خبری سی.ان.ان گفته است که کی‌یف برخی برنامه‌های نظامی خود را بعد از افشای اسناد اطلاعاتی محرمانه و فوق‌محرمانه آمریکا تغییر داده است که این طرح‌ها شامل آرایش نظامی اوکراین برای مقابله با ارتش روسیه می‌شود. از سوی دیگر روزنامه واشنگتن پست دیروز (دوشنبه) با استناد بر مدارک فاش‌شده پنتاگون گزارش داد که سال گذشته میلادی پس از آنکه یک جنگنده روسی در آستانه انهدام یک هواپیمای جاسوسی انگلیس بود، روسیه و ناتو در یک قدمی یک جنگ بالقوه تمام عیار قرار گرفتند اما هیچ خبری از این رویارویی خطرناک منتشر نشده است. در سندی دیگر پای اسرائیل به میان آمده است. طبق گزارش روزنامه اورشلیم پست، در یکی از اسناد افشا شده پنتاگون، سناریویی در ارزیابی آمریکا درباره کمک‌های نظامی اسرائیل به اوکراین مطرح شده که واشنگتن در آن برای مجاب کردن این رژیم به ارسال این کمک‌ها به اوکراین، با خواسته‌های تل‌آویو در زمینه اقدام علیه ایران همراهی می‌کند. اینکه روسیه این اسناد را از طریق هک یا دستبرد اطلاعاتی به دست آورده و منتشر کرده یا اینکه ساختار اطلاعاتی آمریکا از این سند به عنوان «عملیات فریب» علیه مسکو بهره برده، مشخص نیست؛ مهم این است که یک نبرد تمام عیار در عرصه اطلاعاتی میان روسیه و آمریکا بر سر جنگ اوکراین آغاز شده که دامنه تبعات آن بیش از وقایع و اسناد فعلی گسترده خواهد بود.

اینکه روسیه اسناد پنتاگون را از چه طریقی به دست آورده، مشخص نیست؛ اما مهم این است که یک نبرد تمام عیار در عرصه اطلاعاتی میان روسیه و آمریکا بر سر جنگ اوکراین آغاز شده که دامنه تبعات آن بیش از وقایع و اسناد فعلی گسترده خواهد بود

خبر

بلومبرگ:

طرح جدید صلح یمن قبل از پایان ماه رمضان اعلام می‌شود

بلومبرگ اعلام کرد که طرح صلح میان عربستان و انصارالله یمن ظرف دو هفته آتی اعلام می‌شود. این خبرگزاری اعلام کرد: عربستان با قدرت برای پایان جنگ یمن فشار می‌آورد. قرار است طرح صلح با انصارالله ظرف دو هفته آتی اعلام شود. مسؤولان عربستانی مذاکراتی درباره صلح با اعضای شورای ریاستی یمن (دولت مستعفی) ظرف روزهای اخیر در ریاض داشتند. آن‌ها همچنین یکشنبه در صنعا در کنار همتایان عمانی خود با مسؤولان انصارالله دیدار کردند و آن‌ها را در جریان تحولات توافق صلح گذاشتند. مهدی المشاط، رئیس شورای سیاسی انصارالله یمن یکشنبه با هیئت‌های عمان و عربستان دیدار کرد تا آن‌ها را در جریان کلیات آتش‌بس و طرح فراگیر صلح بگذارد. منابعی به خبرگزاری رویترز اعلام کردند که مذاکرات میان عربستان و انصارالله یمن بر بازگشایی بنادر تحت کنترل انصارالله و فرودگاه صنعا و پرداخت حقوق کارمندان و تلاش‌ها برای بازسازی و چارچوب زمانی برای خروج نیروهای خارجی از کشور متمرکز بود. رهبری هیئت سعودی را محمد الجابر، سفیر عربستان در یمن برعهده دارد. این اولین باری است که مسوولان عربستانی علنا در صنعا با مسئولان انصارالله دیدار می‌کنند. جنگ یمن از حدود ۹ سال پیش ادامه دارد.

خبر

ادامه تنش میان واشنگتن و پکن؛

ارتش چین محاصره تایوان را شبیه‌سازی کرد

در سومین روز از رزمایش سه روزه پکن در اطراف تایوان در واکنش به سفر تحریک‌آمیز «تسای اینگ-ون» رئیس جمهور تایوان به کالیفرنیا و دیدار با «کوین مک کارتی» رئیس مجلس نمایندگان آمریکا، ارتش چین تمرین‌های محاصره دریایی و هوایی در اطراف این جزیره برگزار کرد. روزنامه انگلیسی دیلی میل در این خصوص گزارش کرد، ارتش چین در جریان سومین روز از رزمایش نظامی خود در اطراف جزیره تایوان، «محاصره» این جزیره را شبیه‌سازی کرد و این در حالی است که ایالات متحده یک ناوشکن موشک‌انداز خود را بعنوان نمایش قدرت در آب‌های مورد مناقشه چین جنوبی مستقر کرد و بیش از پیش به تنش‌ها در این منطقه افزود. دیروز (دوشنبه) در سومین روز و روز پایانی رزمایش چین، یک ناو هواپیمابر چینی به گشت های رزمی ارتش چین در اطراف تایوان پیوست و تایپه نیز از ورود موجی از جنگنده‌های چینی از جمله جنگنده‌های «جی-۱۵» به نزدیکی این جزیره خبر داد و آن طور که وزارت دفاع تایوان اعلام کرده است پیش از این چنین جنگنده‌هایی در منطقه پدافند هوایی تایوان مشاهده نشده است. در مقابل آمریکا ناوشکن «یو.اس.اس میلیوس» را به دریای چین جنوبی اعزام کرد.

هزاران نفر علیه دولت گرجستان به خیابان آمدند

همزمان با اینکه دولت گرجستان با اتهامات روزافزونی درباره سرکوب دموکراسی مواجه است، هزاران تن از طرفداران اپوزیسیون این کشور به خیابان‌های تفلیس آمدند. به گزارش خبرگزاری فرانسه، معترضان برای شرکت در یک راهپیمایی سازمان‌دهی شده توسط جنبش ملی متحد که اصلی‌ترین حزب اپوزیسیون گرجستان محسوب می‌شود و توسط میخائیل ساکاشویلی، رئیس جمهور سابق محبوس این کشور تاسیس شده است، در مقابل ساختمان پارلمان گرجستان در پایتخت تجمع کردند. معترضان پرچم‌های گرجستان، اوکراین و اتحادیه اروپا را تکان می‌دادند و بنرهای بزرگی در دست داشتند که روی آنها نوشته شده بود برای آینده اروپا. تظاهرکنندگان شعار زنده‌باد میشا سر می‌دادند که اشاره‌ای بود به ساکاشویلی که در حال گذراندن دوره حبس شش ساله خود به اتهام سوء استفاده از قدرت است؛ محکومیتی که گروه‌های بین‌المللی حقوق بشر آن را به عنوان محکومیتی با انگیزه سیاسی محکوم کرده‌اند. پزشکان گفته‌اند، ساکاشویلی در معرض خطر مرگ ناشی از بیماری‌های شدیدی است.

هند مذاکرات تجاری با انگلیس را متوقف کرد

روزنامه تایمز دیروز (دوشنبه) از قول مقام‌های لندن نوشت، هند از مذاکرات تجاری با انگلیس پس از آن خارج شده که این کشور یک گروه افراطی سیک را که به کمیسیون عالی هند در لندن ماه گذشته حمله کرده بود، محکوم نکرد.

این روزنامه نوشت، این حمله از سوی این گروه سیک افراطی ۱۹ مارس سال جاری میلادی و زمانی رخ داد که معترضان با پلاکاردهای خالصتان در کمیسیون عالی هند در لندن دست به اعتراض زدند و پرچم هند را از بالکن طبقه نخست ساختمان این کمیسیون به پایین کشیدند تا اعتراض خود را به اقدام پلیس هند در ایالت پنجاب نشان دهند.

جنبش خالصتان نام گروهی سیاسی و جدایی‌طلب در ایالت پنجاب هند است که قصد برپایی کشوری جداگانه و ویژه برای سیک‌ها به نام خالصتان در این ایالت را دارد. این نام فارسی است و به کشور خالص و پاک اشاره دارد.

جهان نما

وال استریت ژورنال خبر داد؛

کاهش علاقه ریاض به سازش با تل‌آویو

روزنامه وال استریت ژورنال نوشت، تلاش‌ها برای گسترش دامنه عادی‌سازی روابط اسرائیل با کشورهای عربی و اسلامی از جمله عربستان کُند شده است. این روزنامه آمریکایی نوشت، یورش پلیس رژیم صهیونیستی به مسجدالاقصی، عملیات ارتش این رژیم در کرانه باختری و اظهارات ضد فلسطینی مقامات ائتلاف دولتی جدید، تلاش‌های بنیامین نتانیاهو، نخست‌وزیر رژیم صهیونیستی را درباره گسترش دامنه عادی سازی روابط کند کرده است. هنگامی که نتانیاهو در ماه دسامبر به قدرت بازگشت، پس از آنکه چهار کشور عربی در سال ۲۰۲۰ در چارچوب معاهده ابراهیم قراردادهای عادی سازی روابط را با رژیم صهیونیستی منعقد کردند، روابط با عربستان سعودی را در اولویت قرار داد و اوایل سال جاری میلادی، مقامات صهیونیستی ابراز خوش بینی کردند که توافق با ریاض می‌تواند ظرف چند ماه و با کمک دولت فعلی ایالات متحده منعقد شود چرا که نگرانی‌های امنیتی در مورد ایران، کشورهای عربی را به این رژیم نزدیکتر کرده است. اما در عوض شرایط به گونه‌ای پیش رفت که مقامات صهیونیستی و حوزه خلیج فارس گفتند، علاقه عربستان به پذیرش علنی رژیم صهیونیستی با تشدید خشونت بین فلسطینی‌ها و رژیم صهیونیستی و فشار ائتلاف راست‌گرای نتانیاهو برای ساخت خانه‌های یهودی بیشتر در اراضی کرانه باختری کاهش یافته است که فلسطینی‌ها می‌خواهند این منطقه بخشی از کشور مستقل آنها باشد.

در همین رابطه یک مقام صهیونیستی به همین روزنامه گفت: شرایط باعث سرد شدن شور و شوق در مورد گسترش روابط بین اسرائیل و کشورهای عربی و اسلامی شد. به گفته منابع آگاه، در حالی که همکاری آرام بین رژیم صهیونیستی و عربستان سعودی در زمینه‌های امنیتی، اطلاعاتی و روابط تجاری ادامه دارد، تلاش‌ها برای گسترش روابط با این کشور و سایر کشورهای اسلامی کُند شده است. سنام وکیل، مدیر برنامه خاورمیانه و شمال آفریقا در چتم هاوس گفت: «عادی سازی روابط با عربستان سعودی در حال حاضر متوقف شده است. او افزود: امید زیادی وجود داشت که این امر به سرعت اتفاق بیفتد. به گزارش وال استریت ژورنال، یکی از نشانه‌های آشکار نارضایتی سعودی‌ها از رژیم صهیونیستی، موج محکومیت‌های صادر شده از سوی ریاض پس از بازگشت نتانیاهو به قدرت است.

عربستان سعودی تاکنون در سال جاری میلادی ده‌ها اقدام رژیم صهیونیستی را در همه زمینه‌ها از شهرک‌سازی در کرانه باختری گرفته تا اظهارات جنجالی وزیری که خواستار محو یک روستای فلسطینی شده بود، محکوم کرده است در حالی که طی یک سال گذشته، عربستان سعودی تنها دو مرتبه اقدامات رژیم صهیونیستی را محکوم کرد. مقامات صهیونیستی گفتند که گمان نمی‌کنند که بتوانند قراردادی را برای اجازه دادن به مسلمانان برای سفر مستقیم از اراضی اشغالی به عربستان سعودی برای ادای مناسک حج در تابستان امسال منعقد کنند - چیزی که امیدوار بودند برای اولین بار امسال به آن دست یابند. افرادی که در این گفت‌وگوها شرکت داشتند، گفتند، مسؤولان آمریکایی تابستان گذشته هنگامی که جو بایدن، رئیس جمهوری این کشور به خاورمیانه سفر کرد برای انعقاد چنین قراردادی تلاش کردند؛ اما به نتیجه نرسیدند. تلاش‌های مجدد در سال میلادی جاری هم بی‌نتیجه ماند.

نتانیاهو گسترش روابط با کشورهای عربی و مسلمان را هدف اصلی می‌داند که می‌تواند تضعیف حمایت جهانی از تشکیل کشور مستقل فلسطین را تقویت کند. با این حال، در ماه‌های گذشته، رژیم صهیونیستی شاهد اعتراضات داخلی گسترده‌ای علیه پیش‌نویس اصلاحات قضایی بود که توسط راست‌گراترین دولت ائتلافی در تاریخ این رژیم ارائه شده است و همین اعتراضات توجه را از تلاش‌های مربوط به انجام توافق حج با عربستان سعودی منحرف کرد تا جایی که نتانیاهو از رون درمر، سفیر سابق رژیم صهیونیستی در واشنگتن که برای رهبری مذاکرات با عربستان سعودی انتخاب شده بود، خواست به جای آن روی حل مشکلات داخلی تمرکز کند.